

Vietnamese
Translation of
"Notes on Strategic
Concepts"

Distributed by Col
Hoang Van Lac
Oct 1963

///) NHẬN - ĐỊNH VỀ ÁP CHIẾN - LƯỢC

(Tài-liệu này được soạn thảo với ý nghĩ là bạn đọc thường thường đã quen với chương trình áp chiến lược và với các hoạt động chống phiên loạn hiện nay ở Việt-Nam. Nó không phải là một bản báo cáo có tính chất mô tả hoặc chi tiết; nó chỉ là một cố gắng để giải thích và phân tích một phương sách chiến lược vô cùng ý nghĩa đối với vấn đề trọng đại là chống phiên loạn.)

Nhập đề:

Chương trình áp chiến lược là một cố gắng sáng tạo, táo bạo để xây dựng một quốc gia, và đồng thời để đánh bại một âm mưu phiên loạn vẫn tiếp tục kéo dài và đang lan rộng. Ý niệm cũng như mục đích của chương trình đó thật là rõ rệt; chương trình đang tiến triển khả quan. Tuy nhiên người ta không phải là không luôn luôn nhận thấy một sự hiểu biết thiếu hẳn rõ rệt về các phương diện của chương trình, đôi khi ngay cả trong số những người - Mỹ cũng như Việt - phụ trách việc thi hành và ủng hộ chương trình. Những sự hiểu lầm này, trong một phạm vi rất hạn chế, đã bắt nguồn từ những dị đồng văn hóa hoặc ngôn ngữ.

Có thể, một nhận định khác nữa về ý niệm, và về các thành phần chính yếu - vật chất và tâm lý - của việc thực thi chương trình sẽ có lẽ giúp đẩy mạnh được một sự hiểu biết khả quan hơn. Trong nhận định này, cần phải đặc biệt chú trọng tới các thực tại tâm lý; tới "tư tưởng", "cảm nghĩ", "tín tưởng", tới những cái yêu và những cái ghét, của dân chúng sinh sống trong các áp chiến lược. Gọi là các thực tại tâm lý, bởi vì sự dị đồng giữa du kích và chống du kích, giữa những người ủng hộ chính quyền và những người ủng hộ địch quân, hoàn toàn không phải là một sự dị đồng trong những đặc tính vật chất có thể cân nhắc được, mà là một sự dị đồng trong tư tưởng. Các yếu tố vật chất có thể cấu tạo được hoặc thay đổi các tư tưởng, có thể trợ giúp hoặc cản trở việc thực thi các ý kiến, tuy nhiên mục phiêu tối hậu vẫn là tinh thần con người. Nó có thể bị "thay đổi", nó có thể bị làm cho bất lực để phát biểu tư tưởng, hoặc nó có thể bị rập tắt, nhưng nó luôn luôn vẫn còn là mục phiêu chính yếu.

I. Ấp Chiến Lược là gì?

Tổng Thống Ngô-Đình-Diệm từng tuyên bố, ấp chiến lược là một trạng thái tinh thần. Đây có lẽ là định nghĩa chính xác nhất, bởi vì nó diễn tả được ý niệm căn bản, mà không bị những đặc tính vật chất làm cho lộn xộn, khó hiểu. Tuy nhiên, nếu các ấp chiến lược cần phải tồn tại như một thực thể, thì ý niệm này phải được diễn tả bằng một từ ngữ ít nhất cũng phần nào thiết thực. Chính trong sự diễn tả này, trong khái niệm và sáng tạo các đặc tính vật chất và tâm lý của một ấp chiến lược thực thụ, mà những thiếu sót trong việc quán triệt vấn đề trở nên thật rõ rệt.

Một ấp chiến lược, lẽ tất nhiên, là một cộng đồng với một vị trí có giới hạn và hầu như cố định. Muốn bảo đảm được cuộc sinh hoạt và phòng thủ trong địa điểm này và với thời gian, nó cần phải có một số đặc tính vật chất và xã hội - nhà cửa, phố xá hoặc đường xá, hệ thống cung cấp nước, các cơ sở phòng thủ; nó cần phải có dân và các phương tiện giúp dân dùng làm kế sinh nhai, các tổ chức quân sự và dân sự, v.v.. Tuy nhiên, riêng những đặc tính này không đủ để tạo nó thành một ấp chiến lược, bởi vì đó là những đặc tính chung cho mọi cộng đồng sinh hoạt. Đặc tính chính yếu, duy nhất của một ấp chiến lược thực thụ là ước nguyện của đa số dân chúng trong ấp để chống lại quân du kích cộng sản, quân Việt Cộng (hoặc để ủng hộ chính quyền). Ước nguyện này là một trạng thái tinh thần - một trạng thái tinh thần cần được khuyến khích và bồi dưỡng, cần được củng cố bằng mọi phương tiện vật chất và tâm lý sẵn có.

II. Ấp Chiến Lược còn là gì nữa?

Một ấp chiến lược còn là nhiều thứ khác, ngoài việc đó là một nơi mà dân chúng, lâm vào chiến cuộc, đang sinh sống và tự bảo vệ chống địch quân du kích. Trước khi cố gắng minh định các thành phần cấu tạo nên một ấp chiến lược, thiết tưởng cũng cần phải thảo luận về một số đặc điểm của nó, mà người ta đôi khi đã nghĩ lầm là những ưu điểm hoặc nhược điểm chính yếu.

Ấp chiến lược có một vài đặc tính quân sự, do đó một số người quan niệm các ấp chiến lược chính yếu là những cơ sở phòng thủ. Đôi khi người ta chỉ chú trọng tới việc xây tường, đào hào, mà không quan tâm -

hoặc quan tâm rất ít - tới phản ứng của nhân dân đối với vấn đề lao động cưỡng bách - hoặc nhiều hoặc ít - có liên quan tới công tác đó. Một số khác nhấn mạnh tới việc đặt các ấp trên các trục giao thông, vì nghĩ tới sự phòng thủ chắc hẳn phải được dành cho các trục giao thông đó, và với hy vọng là có thể cung cấp được lực lượng tăng cường nhanh chóng hơn. Trong nhiều trường hợp, điều này có nghĩa là chuyển cư bắt buộc, và người ta không thể biết được những phản ứng mà việc này gây ra trong dân chúng, và những thất lợi quân sự có thể xảy ra nếu thiết lập các ấp chiến lược như vậy. Các ấp chiến lược có giá trị về tiềm năng quân sự, có thể là có một tiềm năng quân sự lớn lao hơn là người ta thường nghĩ; tuy nhiên, các điều kiện quân sự phải tùy thuộc vào điều kiện bản chất chính trị là làm cho dân chúng trong ấp sẵn lòng hợp tác với chính quyền và thực hiện cam kết chống Việt Cộng, tức du kích quân cộng sản.

Ấp chiến lược rõ rệt là tạo một cơ hội cho chính quyền tăng cường được sự kiểm soát dân chúng - trên thực tế, sự bành trướng kiểm soát này đã bị nhiều người quan niệm một cách lầm lẫn là mục đích chính yếu của chương trình. Quan điểm này, mà người ta có thể mệnh danh là quan điểm của người cảnh sát, và một phần lớn là do ảnh hưởng của kinh nghiệm Anh Quốc tại Mã Lai, đã hoàn toàn không đếm xỉa tới sự cần thiết của một cơ sở quyền lực bên trong quốc gia. Người ta có thể hiểu được dễ dàng sự nhầm lẫn này qua phương pháp "bội lý quy kết" của nó, một lối quy kết bằng cách giả định một quốc gia trong đó, có lẽ là ba phần tư dân chúng thì sống trong các trại tập trung, và một phần tư còn lại thì được dùng để canh giữ họ.

Có hai đường lối chính yếu có thể áp dụng để thi hành việc kiểm soát. Đường lối kiểm soát tích cực, do chính dân chúng tự thi hành lấy, là đường lối tổ chức họ thật chu đáo và làm cho họ luôn luôn bận rộn với những cố gắng hữu giá, sao cho bất cứ một hành động sai lạc nào cũng được nhận thấy ngay và sửa chữa tức khắc. Đây là một chủ trương rất có giá trị, tuy nhiên, muốn có hiệu lực và tự nó đứng vững được, nó đòi hỏi những tài năng và tài nguyên vĩ đại. Các cố gắng để tổ chức và việc khuyến khích những kế hoạch hữu giá là một phần chính yếu và hệ trọng của các chương trình thiết lập và nâng đỡ ấp chiến lược - và cần phải

được đặc biệt chú trọng tới trong tương lai. Người ta cần phải quan tâm cẩn thận tới kế hoạch tổ chức - một vấn đề chính mà, dĩ nhiên, Cộng sản cũng hết sức cố gắng tranh thủ - sợ rằng khuyết điểm chung là đòi hỏi quá nhiều thì giờ của dân chúng sẽ gây nên phản tác dụng cho chương trình. Điều cần thiết hơn hết, là nếu muốn tranh thủ được sự ủng hộ thực sự của nhân dân, thì cần phải tránh áp dụng cái phương pháp cộng sản là thiết lập "guồng máy" lãnh đạo mật và mật vụ.

Ý niệm kiểm soát thứ hai, bản chất tiêu cực, thường được mô tả như là sự tách rời dân chúng khỏi Việt Cộng trên phương diện vật chất. Chắc chắn đây là một bước giao thời hữu ích để tiến tới thi hành công tác quan trọng hơn là tách rời dân chúng khỏi Việt Cộng trên phương diện tâm lý. Trong tình trạng hiện tại của áp chiến lược đã làm cho Việt Cộng không dám tới gần để tuyên truyền, khủng bố hoặc tấn công dân chúng trong đó, thì sự tách rời vật chất mà nó tạo nên đã có một giá trị không thể chối cãi được.

Tuy nhiên, người ta rất thường nghĩ rằng giá trị của áp chiến lược là ở chỗ nó giúp ngăn cản được dân chúng tiếp xúc với Việt Cộng, kiểm soát được nguồn tiếp tế và tuyển mộ, và thứ nhất là nguồn tinh báo của Việt Cộng. Điều này chỉ có thể thực hiện được một cách hữu hiệu, nếu đa số dân chúng trong đa số các ấp chiến lược đồng ý và trợ giúp vào việc thi hành những sự kiểm soát đó. Nếu là từ trên ép buộc phải làm, bằng một đường lối gây nên oán hận ở khắp nơi, thì sự kiểm soát sẽ có thể vô cùng tai hại cho việc phát triển nguyên tố chính yếu của áp chiến lược. Một mặt khác, cho rằng đã có "trạng thái tinh thần cần thiết, thì dân chúng chỉ cần được hướng dẫn và giúp đỡ trong việc tự thi hành việc kiểm soát mà thôi, bởi vì nếu đa số đã tự nguyện, thì vì quyền lợi của chính họ và an ninh của chính họ, họ sẽ làm mọi cách để đảm bảo là mọi người ủng hộ chính quyền và chống đối Việt Cộng.

(Một số người độc đoán cho rằng áp chiến lược hầu như là vô dụng nếu coi nó như một guồng máy kiểm soát, rằng dù người ta có cố gắng lôi kéo cách nào chăng nữa, nó cũng không thể đảm bảo được sự trung thành của toàn thể dân chúng trong mọi ấp, và cũng không ngăn cản được việc ủng hộ địch quân. Điều này chắc chắn là đúng; tuy nhiên lòng trung thành

hoặc lòng vụ lợi của một số dân chúng trong ấp không phải là một vấn đề quan trọng, miễn là người ta biết thừa nhận rằng nguồn tiếp tế, tuyển mộ và tình báo cho địch quân vẫn luôn luôn có thể lọt qua được ấp chiến lược (cũng như trường hợp của hầu hết các tổ chức chính quyền vậy). Số lượng lọt qua được phải tùy thuộc vào nhiều yếu tố, mà yếu tố có ý nghĩa nhất là những khó khăn tiếp xúc gây nên bởi hoạt động quân sự để tấn công quân du kích. Nó sẽ bị ảnh hưởng một phần lớn bởi thái độ của đa số dân chúng trong ấp, và bởi tài năng, sự tinh luyện và động cơ phục vụ của những người phụ trách an ninh trong ấp. Kể tiếp tính thể quân sự, phải kể tới một yếu tố quan trọng nhất, đó là việc chính dân chúng trong ấp muốn chấm dứt ủng hộ địch quân.)

Ấp chiến lược chắc chắn đã tạo nên phương sách thực dụng nhất để thực hiện, tới một phạm vi nào đó, sự tách rời vật chất dân chúng khỏi Việt Cộng. Điều này chỉ có thể tiến hành được hiệu quả, bằng cách tranh thủ được sự hợp tác và hành động tự nguyện của dân chúng; bằng sự cam kết của họ ủng hộ chính quyền, và chống Việt Cộng; nói một cách khác, bằng cách thực hiện một sự tách rời tâm lý dân chúng khỏi Việt Cộng. Trong việc này, cũng như trong mọi lãnh vực khác của công cuộc chống phiến loạn, các biện pháp vật chất có thể bổ khuyết, củng cố, bổ sung hoặc biến cải được các thái độ tinh thần; nhưng các biện pháp này không thể thay thế một cách hữu ích các thái độ đó được.

Điều này cũng đúng đối với các đặc tính vật chất hữu ích khác mà ấp chiến lược cung cấp cho người dân. Một khi đã thực hiện được "trạng thái tinh thần", thì các cơ cấu phòng thủ và kiểm soát phải được thiết lập trên căn bản duy nhất chính đáng và thực tế - tức là ý chí của người dân. Nếu người dân cương quyết chống Việt Cộng, thì các đặc tính vật chất sẽ trở nên hữu hiệu, và ấp trở nên thực sự "chiến lược".

III. Những gì cấu tạo nên một ấp chiến lược?

Việc sát nhập hầu hết dân quê vào các ấp chiến lược là một chương trình vĩ đại của chính quyền. Đó là một chương trình tốn kém và vô cùng táo bạo - một chương trình, nếu thành công, chắc chắn sẽ chấm dứt cuộc phiến loạn, và nếu thất bại, thì chắc chắn sẽ chấm dứt công cuộc chống

phiên loạn. Chỉ có thể có hai kết cuộc đó mà thôi, bởi vì chương trình áp chiến lược đùng chạm, nhiều như, mạnh như là một trận cuồng phong, tới đời sống và sinh hoạt của hầu hết dân quê, trong cố gắng của nó để làm cho họ phải tham gia, dù muốn dù không, và trong việc động viên toàn thể quốc gia mà nó chủ trương. Như vậy, sau khi đã cố gắng định nghĩa áp chiến lược và mục đích của nó, và sau khi đã nhận xét một vài tác dụng thứ yếu của nó, thiết tưởng chúng ta cũng cần phải nhận định các yêu cầu và đặc điểm chính yếu của nó, và nếu vấn đề đặt ra là phải phát triển "trạng thái tinh thần" áp chiến lược, thì phải định rõ là nó cần phải có những gì.

Vì là một trạng thái tinh thần, áp chiến lược đồng thời cũng có nghĩa là dân chúng. Nếu không có dân chúng, cũng như nếu không có một vị trí có giới hạn, một áp chiến lược sẽ không thể nào tồn tại được. Như vậy, điều cần thiết đối với ý niệm là dân chúng phải vui lòng vào sống trong áp chiến lược. Nếu đa số không vui lòng (chẳng hạn như trong một thời gian thử thách có tính cách tự động hoặc nhiều hoặc ít, là 1 hoặc 2 tháng) thì kể như không có áp chiến lược - hoặc kể như đó là một áp chiến lược của Việt Cộng. Thường thường áp chiến lược phải được đặt căn cứ trên một nhóm nhà cửa sẵn có, và thêm vào đó là một số gia cư mới dành cho những dân quê ở rải rác xung quanh, di chuyển vào áp chiến lược vì vấn đề an ninh của chính họ. Đôi khi (trường hợp này rất thông thường ở vùng đồng bằng) nó là một khu định cư hoàn toàn mới, gồm những gia đình bị cưỡng bách - hoặc nhiều hoặc ít - phải di chuyển tới sinh sống tại một áp nằm ở chính giữa những thửa đất canh tác của họ. Mỗi ác cảm, do việc định cư cưỡng bách chắc chắn phải gây nên, đòi hỏi nhiều cố gắng để có thể chế ngự được, và nếu các cố gắng này không thành công, thì cũng kể như tăng thêm một áp chiến lược Việt Cộng khác cho địch quân.

Bất kể là họ tự nguyện góp phần vào việc hoàn thành áp hoặc bị cưỡng bách phải di chuyển vào đó, người nông dân cũng sẽ không thích sinh sống trong áp chiến lược - và sẽ không bao giờ phát triển trạng thái tinh thần mong muốn - trừ phi là áp có thể thỏa mãn các nhu cầu và nguyện vọng của họ một cách mỹ mãn hơn là bất cứ một lối sống khác nào mà họ có thể chọn. Nếu chúng ta có thể nhận thức được và thỏa mãn

những ước vọng căn bản của họ, thì chúng ta đã vượt qua được bước hiểm hóc thứ nhất (sau công tác xây dựng thực sự ấp) trong việc kiến tạo một ấp chiến lược. Tất nhiên những ước muốn căn bản đó bao gồm cả những nhu cầu vật chất căn bản của đời sống - phòng thủ chống địch quân, lương thực, nước nôi, hầm trú ẩn - lẫn một tiêu chuẩn tổ chức xã hội hợp lý. Hơn nữa, người nông dân cũng phải có một cơ hội để có thể thỏa mãn được những nhu cầu kia trên một căn bản liên tục, và theo một đường lối phù hợp với tập quán xã hội của mình. Người đó còn có những nhu cầu khác nữa - nhu cầu nửa vật chất, nửa tinh cảm - xen lẫn với những nhu cầu đã được liệt kê. Chúng ta ước đoán rằng, một khi các nhu cầu vật chất tối thiểu đã được thỏa mãn đầy đủ, người nông dân trung bình sẽ mong muốn cho mình và gia đình mình được hưởng:

- một tiêu chuẩn an ninh hợp lý
- một sinh kế hợp lý
- một tiêu chuẩn công lý sự đẳng hợp lý
- một cơ hội hợp lý cho con em họ
- một địa vị hợp lý trong cộng đồng của họ; điều này nhất thiết không được lãng quên
- một tiêu chuẩn cơ hội hợp lý,

— tất cả những tiêu chuẩn này bao gồm các tiêu chuẩn truyền thống trong nền văn hóa của người đó, phối hợp với các tiêu chuẩn đã được hình thành một cách mơ hồ, do những lời hứa hẹn và dụ dỗ - có tính cách giả tạo hoặc nhiều hoặc ít - của Việt Cộng, của chính quyền, và trong một phạm vi nào đó, của báo chí, vô tuyến truyền thanh và điện ảnh. Chương trình ấp chiến lược có thể thỏa mãn được những đòi hỏi đó, hoặc làm cho những đòi hỏi đó thêm gay gắt, như thế nào? Chúng ta hãy xem xét từng điểm một, với ít nhiều chi tiết.

A. Một tiêu chuẩn an ninh hợp lý: Điều này, dường như ấp chiến lược cung cấp được - trên thực tế, đây chắc chắn là yếu tố tiên khởi và quan trọng nhất, đã thúc đẩy người nông dân tham gia chương trình ấp chiến lược. Sự an ninh này không thể, và không được quan niệm như là sự an ninh - dù là hạn chế - của một hệ thống phòng thủ quân sự, được tổ chức và điều khiển hoàn hảo. Các bức tường hoặc hàng rào của nó, trừ

phi được hỏa lực mạnh mẽ bảo vệ, chỉ có giá trị chính yếu là gây được ảnh hưởng tâm lý đối với những kẻ lăm le tấn công ấp. Những tường hoặc rào đó có thể và phải tạo thành một vị trí để phòng thủ; một sự phòng thủ có thể là hữu hiệu; nhưng chúng cũng có thể gây nên một trách nhiệm tâm lý, nếu dân chúng trong ấp coi chính những kiến trúc đó như là một hệ thống đáng phải phòng thủ.

Để gây ảnh hưởng tâm lý đối với Việt Cộng, và để tạo được hiệu lực tối đa trong việc làm trì chậm các cuộc tấn công, ngăn cản dọn nhập và ứng dụng như những vị trí phòng thủ, các hệ thống phòng vệ vật chất phải có một vài đặc điểm. Các tường hoặc rào phải càng gần nhà ở càng hay, như vậy khi hữu sự, tiếp viện phòng thủ có thể tới nơi được nhanh chóng, và lính canh ban đêm không bị quá lộ liễu trước sự tấn công ngấm của địch quân. Tường hoặc rào không được cản trở tầm nhìn hoặc hỏa lực của lực lượng phòng thủ; chạy dài ra tứ phía ít nhất là 300 thước, phải có những giải đất trống, và không có đường lối nào có chỗ ẩn núp có thể giúp địch quân tiến được tới gần các công trình phòng vệ. Địa điểm thường thường là phải hình tròn hoặc vuông. Rất ít ấp chiến lược hội đủ các tiêu chuẩn này. Một số ấp ở vùng đồng bằng dài hàng mấy cây số, nhưng chỉ sâu khoảng một trăm hoặc tối đa là hai trăm thước. Nhiều ấp ở vùng rừng núi bị bao bọc bởi những ngọn đồi cao hơn, ở ngay sát nách. Tại nhiều ấp, rừng cây, hoặc bãi sậy, hoặc vùng sinh lầy, kéo dài tới tận hàng rào. Ở một số ấp khác, người ta trồng cây xương rồng hoặc những loại cây khác lên nóc tường rào, thành thử tầm nhìn của lực lượng phòng thủ bị che khuất.

Đôi khi, người ta đã quan tâm rất ít (trong những trường hợp đòi hỏi một cuộc định cư hoàn toàn mới mẻ) tới việc đặt vị trí ấp để phòng thủ, có tương quan với những ấp khác, hoặc với đường giao thông. Muốn có hy vọng hợp lý phòng thủ được, một ấp chiến lược - trừ phi nó ở trong một vùng thực sự an ninh (và trong trường hợp này, thì các hệ thống phòng thủ chỉ hoàn toàn có giá trị tâm lý) hoặc nó được một vòng đai tuần tiểu hữu hiệu bảo vệ - cần phải nằm gần những ấp chiến lược khác trong vòng 3 hoặc 5 cây số, và ít nhất là theo ba ngã khác nhau. Những con đường hoặc sông ngòi đưa tới ấp có giá trị tâm lý nhiều hơn là quân sự. Bởi vì người ta cần phải nghĩ rằng những phương tiện giao

liên đó - hoặc thường xuyên hoặc không - sẽ bị Việt Cộng phục kích hoặc đặt mìn, như là một phần trong kế hoạch tấn công ấp chiến lược của chúng.

Tại một số vùng, đã có khuynh hướng tập trung ấp dọc theo - hoặc nhiều khi cưỡi trên - xa lộ thành những khóm dài, khít nhau. Làm như vậy là tạo nên một khu vực không thể nào phòng thủ hữu hiệu được, nhưng còn Việt Cộng, vẫn thường xuyên luân chuyển trong nội địa đã được phó mặc cho chúng, thì lại có thể dễ dàng dọn nhập. Việt Cộng đã từng nhiều lần lợi dụng được những địa điểm phục kích đã được tạo nên cho chúng bằng cách đó.

Năng lực để kháng thực sự của ấp chiến lược không phải là các cơ sở vật chất hoặc vị trí địa dư của nó, mà là khả năng và hoạt động của lực lượng an ninh được huấn luyện và võ trang của chính nó - tức là dân quân ấp. Nếu những người này nguyện quyết chiến đấu, và cùng với mọi người dân khác trong ấp, thấu hiểu rằng phương pháp phòng thủ ấp hữu hiệu nhất là hoạt động tuần tiểu liên tục (thứ nhất là về đêm), được thi hành một cách bất định, hầu như là hoàn toàn ngẫu nhiên, thì ấp được coi như là thực sự chiến lược. Lối tuần tiểu như vậy là phương pháp căn bản phòng thủ ấp, và đồng thời cũng là dấu hiệu rõ rệt nhất chứng tỏ sự quyết tâm thủ thắng của ấp.

Những toán tuần tiểu không cần phải đi khỏi ấp quá xa - có thể là trong phạm vi chừng 2 cây số là tối đa - và mỗi lần đi tuần tiểu, cũng không cần phải điều động tới trên một phần ba lực lượng ra khỏi ấp. Mục đích của những cuộc tuần tiểu đó không phải chính là để tiêu diệt Việt Cộng, mà là để gây lo ngại cho chúng và phe ủng hộ chúng nhiều hơn. Những tiểu đội hoặc trung đội du kích (nghĩa là lực lượng tấn công ấp thông thường của Việt Cộng) cần phải có ý chí cương quyết nhiều hơn hiện nay gấp bội, mới dám kiếm cách len lỏi qua một lực lượng tuần tiểu hoặc phục kích như vậy, với sự đe dọa là chúng rất có thể bị chặn đánh dọc đường hoặc bị đánh bọc hậu. Nhưng, nếu Việt Cộng vững tin là chúng có thể tiến về ấp mà không sợ gặp trở ngại nào, kỳ đến khi chúng đã tới được sát hàng rào, thì chắc chắn là lực lượng chống du kích lúc bấy giờ cũng chẳng khác nào như tình trạng con cá bị nhốt trong một thùng nước, hết phương quẫy cựa.

Còn có nhiều biện pháp phòng thủ khác không được lãng quên. Lĩnh canh phòng cần phải được đặt ở tất cả những ngã ra vào khu vực ấp chiến lược. Thường thường ban ngày, thì đặt những phần tử hỗ trợ - chẳng hạn như thanh nữ chiến đấu - dưới sự kiểm soát của một dân quân tinh luyện. Một chương trình phòng thủ và tấn công được nghiên cứu và diễn tập kỹ càng, và những tín hiệu riêng được sáng tác tùy lúc, cũng rất cần thiết. Tuy nhiên, sự kiện khu vực khả dĩ bảo vệ được, phẩm chất của việc huấn luyện dân quân, phẩm chất võ khí của họ, tương đối đều không quan trọng, so sánh với giá trị tâm lý của những điều đó trong việc tạo nên một ý chí đề kháng, trong việc gây nên mỗi tin tưởng là cuộc đề kháng có thể thành công.

B. Một sinh kế hợp lý: Đây là điều mà tất nhiên ấp chiến lược, nếu muốn tồn tại, phải cung cấp cho dân chúng sinh sống trong đó. Hơn thế nữa, nó phải cung cấp được những tiện nghi tương đương - nếu thuận tiện hơn càng tốt - với các tiện nghi mà người nông dân được hưởng tại chỗ ở cũ của họ. Do đó, ấp không được đặt quá xa ruộng nương của nông dân, để họ có thể canh tác được ngay; hoặc nó phải cung cấp cho họ những thửa ruộng mới, đồng diện tích và năng xuất, và theo những điều kiện ít nhất cũng hấp dẫn bằng các điều kiện mà họ được hưởng đối với đất đai cũ của họ. Nếu người nông dân phải canh tác ruộng đất mới, thì trước hết, vấn đề thụ hưởng phải được giải quyết theo một đường lối công bằng đối với cả người tá điền lẫn người điền chủ.

Sinh kế hợp lý cũng có nghĩa là các đòi hỏi của ấp chiến lược về thì giờ và cố gắng của người nông dân không được đụng chạm thái quá tới những công việc sinh lợi của họ - trừ phi là có thể chứng minh được với họ là những đòi hỏi đó cần thiết để thỏa mãn những nhu cầu khác của họ. Điều này có nghĩa là nếu người nông dân bắt buộc phải bỏ hoặc dời căn nhà cũ của họ, thì họ phải được bồi thường xứng đáng, dưới một hình thức nào đó. Việc nuôi heo và những dự án tương tự có thể là những hình thức trợ giúp vô giá trong việc thỏa mãn yêu cầu kiến tạo một sinh kế hợp lý - hoặc một sinh kế tốt đẹp hơn càng hay - và trong việc giúp tạo nên "Trạng Thái Tinh Thần Ấp Chiến Lược".

C. Một tiêu chuẩn công lý sơ đẳng hợp lý: Có lẽ là so với các nhu cầu khác, điều này có liên quan nhiều hơn tới một thái độ tinh thần, một thái độ chịu ảnh hưởng của trình độ văn hóa từng người, do đó có thể biến đổi; tuy nhiên, nó vẫn là một đặc điểm hầu như là đại đồng, nếu không thì các cán bộ tuyên truyền Cộng Sản đã không nhấn mạnh tới điều đó ở khắp mọi nơi trong những lời kêu gọi của họ. Chính sự kiện này đã minh chứng tính chất quan trọng của nó, tuy nhiên lòng mong muốn công lý - mục phiếu căn bản của con người sống trong xã hội - lại là điều mà người cai trị chắc chắn là rất thường lãng quên. Tình trạng này lại càng chắc phải xảy ra hơn nữa, nếu người cai trị ở trong trường hợp bị cưỡng bách phải hoàn thành một việc gì đó - và trong trường hợp hiện tại, đó là việc xây dựng được càng nhiều ấp chiến lược càng tốt, trong một thời gian càng ngắn càng hay, và phải xử dụng ít tiền bao nhiêu hay bấy nhiêu.

Công lý căn bản mà người nông dân ngày nay mong mỏi nhất chắc chắn là việc họ được dành cho đầy đủ thì giờ hoặc kết quả cần lao của họ, để họ có thể có cơm ăn, áo mặc và một chỗ ở cho bản thân và gia đình. Trong bao năm qua, chính quyền hợp pháp, và chính quyền trong bóng tối của Việt Cộng, không những đã đòi hỏi sự trung thành của họ, mà cả sự giúp đỡ vật chất của họ nữa. Nhiều khi họ đã phải đóng góp cho cả hai quyền lực, thành thử phần còn lại cho chính họ thì rất ít hoặc chỉ là một con số không.

Người nông dân ước mong nhiều hơn là được dành cho đầy đủ thì giờ lao động hoặc lợi tức để có thể sinh sống. Họ ước muốn điều có thể được gọi là công lý chính trị; họ ước muốn "một lối xử thế công bằng, chính trực". Nếu họ phải đóng góp theo với khả năng của họ, thì những người khác cũng phải làm như vậy. Nếu họ phải giúp đỡ, qua thuế má hoặc qua những đóng góp "tình nguyện" để ủng hộ cán bộ chính quyền hoặc dân quân xã, thì họ mong muốn là những người này cũng phải thực hiện một sự đóng góp hữu ích, phải thi hành các công việc được giao phó. Nếu những người sống nhờ công quỹ, sống nhờ đóng góp của họ, mà lại kiếm cách làm giấu trên lưng họ hoặc bịp bợm họ, thì họ sẽ không tình nguyện ủng hộ chính quyền nữa, và lúc bấy giờ, ấp chiến lược sẽ trở nên một trò hề.

Một phương diện khác của công lý - và đây là một điều đặc biệt quan trọng đối với những người còn sống ở nông thôn - là ở chỗ người nông dân khỏi bị quấy nhiễu một cách vô lý. Cũng như công lý, cảm giác bị nhiễu nhiễu là một trạng thái tinh thần, và là một trạng thái do xã hội mà cá nhân thông thuộc tạo nên. Chắc chắn là có những điều mà một người dân Thượng - dù là ở Việt Nam, hay ở Tô Cách Lan, hay ở Kentucky - coi là những nhiễu nhiễu quá thì rất có thể là người dân Việt Nam miễn xuôi lại hầu như không quan tâm tới. Tuy nhiên, người đó có thể bị, và chắc chắn là phải bị, quấy nhiễu trong vấn đề xây dựng và hoạt động của một ấp chiến lược. Dù có giải thích nhiều cách nào chẳng nữa về sự cần thiết của sự quấy nhiễu đó, cũng không thể làm họ thích điều đó được.

Các quan sát viên thường nhận thấy rằng, dân ấp thường xuyên đi ra đi vào ấp của họ, mang theo những bao học khó hiểu, thế mà lính gác chẳng hỏi han gì cả; và các quan sát viên đó kết luận là việc canh gác ở ấp chiến lược vô hiệu. Nhưng đã có lần nào người ta hỏi những người lính xem họ có quen biết người ra vào đó không, người gác/dó mang cái gì và tại sao chưa? Nếu chưa, thì kết luận nói trên là vô nghĩa lý; bởi vì đối với bất cứ người nông dân nào cũng vậy, trong khi họ vẫn làm những công việc quá quen thuộc hàng ngày của họ giữa những người hàng xóm láng giềng cũng quen thuộc họ quá nhiều, thế mà họ lại bị chắt vắn về những công việc đó thì chắc chắn là họ sẽ oán giận. Dù tuyên truyền nhiều thế nào cũng không thể thuyết phục được họ là việc khám xét hoặc chắt vắn trong trường hợp này là cần thiết cho cố gắng chiến tranh hoặc cho việc bảo vệ chính đáng quyền lợi của họ - họ sẽ coi những người khám xét và chắt vắn họ như là những ông láng giềng lắm chuyện, hoặc rất có thể như là lính kín bắt lương.

D. Một cơ hội hợp lý cho con em họ: Trên một phạm vi rộng lớn, sự thỏa mãn các ước muốn khác của người nông dân sẽ giúp họ tự thỏa mãn được ước muốn này; người ta có thể nghĩ rằng, sở dĩ họ có những ước muốn kia, phần chính là vì họ ước vọng con cái họ sẽ được hưởng thụ nhiều hơn họ. Người ta có lý do để tin tưởng rằng nhiều, hoặc có thể là đa số, phụ huynh thích rằng những tài nguyên hạn chế sẵn có, có thể được dùng để cải thiện đời sống của họ (ngoài giới hạn tối thiểu cần thiết), sẽ ưu tiên được dành để tạo cơ hội cho con em họ qua việc xây dựng và hoạt

động của các trường học. Những kinh nghiệm gần đây đã minh xác sự tin tưởng này, bởi vì khi người ta hỏi dân ấp họ muốn điều gì trước tiên về các tiện nghi công cộng trong ấp chiến lược, thì hầu như mọi người đều trả lời giống nhau là họ muốn có trường học và giáo viên. Người ta đã làm được nhiều để thỏa mãn ước muốn này, tuy nhiên còn có thể và phải làm nhiều hơn nữa. Cung cấp trường học và giáo viên có lẽ là một việc làm hữu hiệu hơn bất cứ một hành động đơn độc nào khác, để gây được lòng trung thành của dân chúng đối với chính quyền đã cho con em họ được hưởng thụ cơ hội đó. Họ sẽ chịu đựng nhiều hơn cho cơ hội này, và họ sẽ chiến đấu để bảo vệ nó.

E. Ngôi thứ trong cộng đồng của họ: Việc người nông dân Việt Nam cần một cảm giác "thống thuộc", một cảm giác họ có một địa vị chắc chắn và được thừa nhận, là một vấn đề vượt quá xa tầm ước định của người Tây phương trung bình. Địa vị đó dù có thấp kém thế nào chăng nữa, nó cũng tạo được cho họ một ngôi thứ, một trạng thái an ninh tâm lý. Đây dường như là một trong những điều dễ dàng nhất mà chương trình ấp chiến lược có thể cung cấp được, bởi vì chương trình đã phát sinh ra rất nhiều tổ chức cộng đồng và tổ chức theo từng lớp tuổi chồng chất lên nhau, và rất nhiều cơ quan và chức vụ danh dự mà các tổ chức này tạo nên. Được khai thác một cách thông minh, chương trình có thể tạo cho hầu hết mọi người trong ấp một ngôi thứ nào đó, và do đó mà làm cho họ thiết tha với sự thành công của cộng đồng. Sự đồng hóa cá nhân với ấp có thể củng cố được mạnh mẽ bằng cách bảo đảm, và thừa nhận, sự tham gia của cá nhân vào các công cuộc tuyển cử trong ấp, và vào các hoạt động công dân mà họ có thể tham dự với tư cách là hội viên của một tổ chức.

Hiện nay, cấp thừa hành đang quan tâm tới mức độ nào tới việc tạo ra ngôi thứ và đồng hóa cá nhân với đoàn thể? Đây là một vấn đề khó mà xét đoán được, tuy nhiên thiết tưởng đây cũng là một lãnh vực đáng phải điều tra. Có khuynh hướng cho rằng có thể là có nhiều cán bộ và viên chức chính quyền đã không quan tâm đúng mức tới phương diện này. Phần lớn chương trình rõ ràng là nhằm mục đích thực hiện sự đoàn kết này, nhưng đôi khi người ta có thể đã lãng quên công việc thực sự kiến tạo đoàn kết vì muốn khai thác nó cho những mục đích kiểm soát.

F. Một tiêu chuẩn cơ hội hợp lý: Cơ hội để thực hiện điều gì? Phải chăng để thực hiện được một số nào đó trong muôn vàn điều, hoặc thực tế hoặc ảo tưởng. Có thể đó là cơ hội để cải thiện cuộc sống tục lụy của họ, để có một hệ thống cung cấp nước hoàn hảo hơn, hoặc để mua sắm được những nhu cầu nhật dụng một cách thuận tiện hơn. Đối với những điều này, áp chiến lược chắc chắn là phải cung cấp được các cơ hội thuận tiện hơn cho người nông dân - và thường thường là nó đã làm được như vậy.

Tuy nhiên, một tiêu chuẩn cơ hội hợp lý để được hưởng những điều vật chất xét ra rất kém quan trọng, so với quan niệm về một cơ hội để tiến bộ, bất kể là trong những điều kiện nào và bất kể là mơ hồ cách nào, mà người nông dân có thể hoài niệm. Đây là điều kiện tất yếu trong giai đoạn hiện tại của cuộc "cách mạng của những triển vọng đang dâng cao". Ngày nay, một hệ thống mà không tạo cho người nông dân một cơ hội để tiến tới cái mà họ có thể coi như là một lối sống tốt đẹp hơn, chắc chắn phải bị xụp đổ trước sự tấn công của bọn phản cộng, dù chúng là cộng sản, bình dân hoặc phát-xít. Người ta cũng có thể nói được rằng "một tiêu chuẩn cơ hội hợp lý", cũng như áp chiến lược, là một trạng thái tinh thần; và cú thế mà luận tiếp rằng, mối tương quan giữa hai điều này càng được in đậm vào trí óc người nông dân nhiều chừng nào, thì sự thành công của quốc gia này trong cố gắng của mình để tạo nên một nhà nước cung cấp được cả an ninh lẫn cơ hội cho các công dân của mình, càng sẽ lớn lao bấy nhiêu.

Người ta có thể cú thế mà luận hầu như là bất tận, phân tích và thảo luận những ước muốn biết rõ hoặc dự đoán của nông dân, và do những ước muốn này, sẽ có những đòi hỏi gì đặt ra cho áp chiến lược và cho những người có trách nhiệm xây dựng áp. Tất nhiên, những điều kể trên cũng đã đủ để chúng ta sự quan trọng của cả hai thứ yếu tố vật chất và tâm lý - và sự chính xác của định nghĩa "trạng thái tinh thần" của áp chiến lược. Không may là dưới áp lực hiện hữu để "hoàn thành", để thực hiện được những công tác cụ thể, tính chất quan trọng của trạng thái tinh thần này đã rất dễ bị những người có trách nhiệm trong việc xây dựng, điều khiển hoặc bảo vệ các áp chiến lược lãng quên. Đây chẳng qua cũng chỉ là một chuyện tất nhiên, bởi vì người ta thường nhìn vào

các vấn đề theo một lập trường phù hợp với quyền lợi và giáo dục của chính bản thân mình, và luôn luôn để cho các yếu tố này làm lu mờ sự quan trọng của các yếu tố khác, cần thiết cho việc hoàn thành nhiệm vụ. Tuy nhiên, dù là một hiện tượng tất nhiên chẳng nữa, thái độ đó cũng không thể tha thứ được; những ai không nhận thức được các đòi hỏi của chương trình ấp chiến lược, cũng như những ai không nhận thức được những việc khẩn cấp hoặc các thử thách của chương trình, tất cả những người đó như vậy là không nhận thức được tương lai đen tối đang chờ đón họ, và cả Việt Nam, nếu chương trình thất bại.

Điều gì tạo nên một ấp chiến lược? Đó chính là sự quyết tâm của đa số công dân của nó, nhằm ủng hộ và bảo vệ chính quyền hợp pháp của quốc gia họ. Đó cũng chính là ý chí của những công dân này, của ấp này, chống lại bằng vũ lực các cuộc tấn công của Việt Cộng; và đó cũng là việc cung cấp cho họ kiến thức và phương tiện cần thiết để làm cho cuộc kháng hữu hiệu. Ngay sau khi tinh thần quyết tâm đã được cấu tạo, ý chí đã được phát triển và phương tiện đã được cung cấp đầy đủ, thì người ta cũng không thể hy vọng giữ được dân chúng một cách hữu hiệu, trừ phi là nó thực sự giúp họ theo đuổi và thực hiện được các nhu cầu và nguyện vọng chính đáng của họ một cách tốt đẹp hơn là bất cứ một lối sống nào khác mà họ có thể chọn lựa được.

IV. Tại sao lại có Ấp Chiến Lược?

Câu trả lời tóm tắt và minh bạch là, sự bành trướng của những ấp chiến lược này là một yếu tố chính yếu - hoặc có thể là một yếu tố căn bản - trong quốc sách ấp chiến lược của Chính Phủ Việt Nam. Sự thật là như vậy, tuy nhiên đây cũng chưa hẳn là một câu giải đáp thỏa đáng và đầy đủ, bởi vì nó che dấu, hơn là giải thích, các mục phiếu chiến lược của chương trình ấp chiến lược. Để hiểu rõ những mục tiêu này, cần phải lưu ý tới cả các mục đích lẫn các vấn đề của Chính Phủ Việt Nam.

Do theo định nghĩa, người ta có thể nói rằng chính phủ của một quốc gia "dân chủ" chỉ tồn tại để thỏa mãn và bảo vệ nguyện vọng và nhu cầu chính đáng của nhân dân mà thôi. Thỏa mãn những đòi hỏi đó trong phạm vi một ấp chiến lược, tức là chiến thuật — còn làm như vậy

trên bình diện quốc gia, tức là chiến lược. Đối với vấn đề chiến lược, còn phải làm nhiều hơn thế nữa, bởi vì ở đây - cũng như ở mọi quốc gia - chính phủ cần phải, vì quyền lợi của toàn dân, thi hành những chương trình, cố gắng, chính sách xem ra rất có thể là không hoàn toàn phù hợp với quyền lợi của một cá nhân, đoàn thể, ấp hoặc tỉnh nào đó.

Để tồn tại, Việt Nam phải hoàn thành hai việc vĩ đại, mà cho tới nay, ít quốc gia đã thành công được đối với từng việc một. Việc đầu tiên là tiêu diệt được cuộc phiến loạn cộng sản, và việc thứ hai, là thiết lập một chính quyền tự trị hữu hiệu. Đối với Việt-Nam, muốn thành công trong hai công việc vĩ đại này, cần phải nỗ lực và hy sinh nhiều; cũng như cần phải có một chiến lược tuyệt đối quy củ. Một chiến lược thích hợp đôi khi đòi hỏi những yêu cầu tốn kém. Nhiều khi, trọng tâm căn bản của chiến lược, cũng như những yêu cầu mà nó đòi hỏi, đã không được những người thi hành hoặc nhận định nó, thấu hiểu một cách hoàn toàn. Đó cũng là trường hợp của những người phải chịu ảnh hưởng của những đòi hỏi đó. Những đòi hỏi căn bản này có thể được nhận xét thấy như sau:

A. Đòi hỏi đặc biệt và quan trọng hơn hết của chính phủ mà ấp chiến lược phải phục vụ, là thiết lập một chính quyền tự trị hữu hiệu. Trên hết mọi chuyện, đây là một vấn đề giáo dục về ý nghĩa và diễn tiến của công cuộc này, và về mối tương quan của nó đối với nếp sinh hoạt hàng ngày, và với nguyện vọng và nhu cầu của nhân dân.

Tự trị, cũng như tự kiểm, chỉ có thể học hỏi được bằng "thực hành", chứ không phải bằng phương châm mà thôi. Phương châm và thí dụ có giá trị riêng của nó trong việc khuyến khích lý tưởng gia cố gắng thi hành công tác dân chủ, nhưng nếu không có kiến thức thu thập được nhờ kinh nghiệm với kỹ thuật, ưu điểm và nhược điểm của nó, thì tự trị chẳng bao lâu sẽ trở thành tự mị và tự diệt trước sức tàn phá của một địch quân kỷ luật hơn.

Tại Việt Nam, cũng như tại nhiều vùng trên thế giới, những người có ý thức, địa phương cũng như ngoại quốc, đã thúc đẩy việc thiết lập "thể chế dân chủ" - một danh từ vĩ đại rất quen thuộc của thế kỷ chúng

ta - mà không nhận thức được sự thiếu hiểu biết về những đòi hỏi căn bản của thể chế đó. Ấp chiến lược tiêu biểu cho những trại huấn luyện cơ bản hầu xây dựng một chế độ tự trị hữu hiệu và khả tồn. Nếu các phương pháp thực hành, các lý tưởng, ưu điểm, nhược điểm của nền dân chủ được học hỏi hoàn hảo trong các ấp chiến lược, thì không một chính quyền áp chế hoặc ngoại quốc nào có thể tồn tại được lâu dài ở Việt Nam - và đó cũng sẽ là số phận của cuộc phiến loạn do một lý thuyết ngoại lai khuyến khích và do bọn bị lý thuyết đó phỉnh gạt thi hành.

Đây là điểm then chốt đối với tương lai của Việt Nam; yếu tố lý tưởng nhất trong chiến lược của chương trình ấp chiến lược - và đồng thời cũng là yếu tố khó khăn hơn hết đối với những người được ủy thác việc thi hành. Đó là các viên chức hành chánh và chỉ huy quân sự, đang bị áp lực mạnh mẽ phải có những công trình tức khắc, phải thắng được tức khắc một kẻ thù không đội trời chung. Họ cảm thấy không có thì giờ để thực hiện tự trị theo đường lối tuần tự nhi tiền, và trong một phạm vi nào đó, họ rất có lý. Tuy nhiên, nếu họ không cai trị, điều khiển, chỉ huy theo một đường lối giúp gây được sự ủng hộ của người dân, thì chắc chắn họ sẽ thua trận trong khu vực của họ.

B. Đòi hỏi đặc biệt thứ hai của chính phủ mà ấp chiến lược phải phục vụ, là việc tiêu diệt quân phiến loạn Việt Cộng - nghĩa là gây được ý chí tâm lý và vật chất của đa số dân chúng để chống lại Việt Cộng. Điều này không thể thực hiện được bằng cách đặt ra quá nhiều hạn chế - hoặc bằng lời nói suông. Chỉ lo cung cấp cho dân chúng nhiều hơn là Việt Cộng cung cấp, như thế chưa đủ; hoặc, chỉ riêng thỏa mãn mọi nhu cầu căn bản của họ, cũng vậy. Lẽ tất nhiên, điểm thứ hai này rất quan trọng, tuy nhiên, phiến loạn sẽ không thể dẹp tan được, kỳ tới khi đa số nông dân nhận thấy là họ cần phải tiếp tay với chính quyền để chấm dứt phiến loạn.

Người ta thường có câu: "Thượng đế rất ghét kẻ bàng quang". Thiết tưởng đây cũng phải là tâm trạng của bất cứ người nào có trách nhiệm trong công cuộc chống phiến loạn; tuy nhiên, người đó không được quyền tỏ lộ tâm trạng của mình, bởi vì mình là đại diện của chính quyền đang kêu gọi sự ủng hộ của một dân tộc mà đa số là những kẻ bàng quang.

Mọi nỗ lực đều phải được thực hiện hữu hiệu khuyến khích nhân dân tham gia công cuộc chống Cộng -- nhưng mọi nỗ lực đều phải có vẻ phù hợp với mục tiêu mà chính quyền hằng tuyên bố : đó là an ninh và an ninh của người dân. Như vậy, hiển nhiên là đường lối thích hợp nhất - và có lẽ dễ dàng nhất - để khiến họ tham gia, là làm sao cho họ tin tưởng rằng Việt Cộng và đồng bọn là một mối đe dọa đối với tình trạng an ninh của họ; và đây là một mối đe dọa mà họ có thể chống lại một cách hữu hiệu bằng hành động - và chỉ có bằng hành động mà thôi.

Hàng ngày, người ta nhận thấy rõ là sự hưởng ứng này đang bành trướng mạnh mẽ - đặc biệt là qua chính sách chiêu hồi, đã thu hút được hàng ngàn người rời bỏ hàng ngũ Việt Cộng. Nguy cơ là những người mới trở về chính nghĩa này có thể trở nên vô mông, là một vấn đề phải quan tâm. Phương pháp tuyệt hảo để phòng ngừa nguy cơ này là việc thi hành hữu hiệu mọi đặc điểm kinh tế và chính trị của chương trình ấp chiến lược.

V. Chiến lược:

Về bản chất, chiến lược của chương trình ấp chiến lược bao gồm hai nhiệm vụ và một mục tiêu tối hậu; mục tiêu này chỉ có thể đạt được, sau khi các nhiệm vụ trên đã được hoàn thành.

A. Nhiệm vụ thứ nhất:

Làm cho người nông dân tham gia vào cuộc chiến đấu, bằng cách tuyệt phục họ là họ có bốn phần chống Cộng, và có thể chống Cộng một cách hiệu quả.

Để đạt mục tiêu này, ấp chiến lược phải cung cấp cho người nông dân:

1. Thỏa mãn một cách hợp lý các nhu cầu của họ;
2. Tổ chức và các tiện nghi để tự vệ; và quan trọng hơn hết,
3. Lý do để tự bảo vệ và bảo vệ cộng đồng của họ.

Đồng thời, nó cũng đặt ra cho Việt Cộng một sự thử thách và một mối đe dọa. Phản ứng của Việt Cộng, là dùng vũ lực để tấn công ấp chiến lược, chính là một điều mong muốn -- bởi vì nó sẽ đem lại kết quả là thúc đẩy dân chúng trong ấp tích cực tham gia vào công cuộc chống Cộng.

B. Nhiệm vụ thứ hai:

Giáo dục, qua kinh nghiệm, các phương pháp thực hành và diễn tiến, các đòi hỏi và phần thưởng của chính quyền tự trị.

Trong khi cố gắng hoàn tất nhiệm vụ thứ nhất, ta không được sao lãng nhiệm vụ thứ hai này, vì nó là địa hình thuận lợi cho ta nắm được quyền chủ động trên chiến trường hiện tại. Nếu chúng ta không chiếm trước được lợi điểm này, chúng ta sẽ không thể giữ vững được vị trí của chúng ta.

C. Mục tiêu tối hậu:

Xây dựng một quốc gia tự trị, vững mạnh và thịnh vượng là cung cấp cơ hội và sự bảo vệ đầy đủ và đồng đều, theo đúng luật pháp, cho toàn thể công dân trung thành trong nước.

Mọi nỗ lực đều phải được hướng vào việc thực hiện mục tiêu tối hậu này. Các cố gắng để hoàn thành hai nhiệm vụ nói trên càng được hướng vào mục tiêu tối hậu này nhiều chừng nào, thì chúng sẽ càng hữu hiệu nhiều hơn chừng ấy.

VI. Kết luận

Chương trình áp chiến lược là một chiến lược mạnh bạo, căn cứ trên sự thực không thể chối cãi được là phải thu phục được nhân tâm mới có thể chiến thắng trong một cuộc chiến tranh chống phiến loạn. Cũng như mọi chiến lược khác, chương trình này có những sai lầm trong việc giải thích và lầm lỗi trong việc thi hành. Cũng như mọi chiến lược tốt, nguy cơ lớn lao nhất thường xảy ra là nó không nhất thiết phải đưa đến chiến thắng cuối cùng.

Chương trình áp chiến lược chưa phải là một thành công, mặc dầu 8.000 trong số 11.000 ấp được dự định thiết lập, được kể như đã "hoàn tất".

Nó có thể ví với cuộc hành quân đổ bộ ở Normandy, khi mà quân thì đã được đổ bộ lên nhiều, mà tiếp tế thì lại ít. Nếu tiếp tế không được đưa lên bộ đầy đủ; nghĩa là nếu không có sự hưởng ứng cần thiết để biến

các ấp chiến lược thành những pháo đài kiên cố của một quốc gia tự do, thì trận chiến tranh này kể như bị thất bại.

Để tiếp tục sự so sánh, chúng ta có thể thí dụ như những lực lượng phòng thủ miền duyên hải đã bị đánh tan, và đa số bộ đội chiến đấu đã đổ bộ được bình an. Nếu họ được ủng hộ một cách đầy đủ, nếu những khó khăn tài chính, những cuộc tấn công bất ngờ của báo chí (hoặc của những lực lượng khác), những lầm lỗi chiến thuật trọng đại của cấp chỉ huy, và trên hết là tính chất buồn tẻ xé lòng của một trận chiến tranh hàng rào - nếu tất cả những điều này không làm cho các lực lượng Đồng Minh dừng bước trước khi đạt được chiến thắng hoàn toàn, thì chúng ta sẽ có thể, trong vòng từ ba tới năm năm nữa, ghi thêm được một chiến thắng thứ ba của nền dân chủ trong công cuộc chống phiến loạn cộng sản. Nếu chúng ta để mất can đảm, nếu chúng ta không giúp được đầy đủ hay không xem trọng công cuộc phát triển ấp chiến lược, thì chúng ta sẽ thua cuộc chiến tranh này - và có lẽ là cả vùng Đông-Nam-Á sẽ bị mất luôn! Thiết tưởng cũng cần phải minh định rằng, hoàn tất chương trình ấp chiến lược không hẳn có nghĩa là tập trung tất cả mọi người dân ở nông thôn vào trong các ấp chiến lược, hoặc thiết lập xong một số ấp chiến lược nào đó đã được trù định. Làm như vậy không phải là "chiến lược" mà chỉ có cái vỏ bề ngoài mà thôi. Ở nhiều vùng, nhất là ở miền đồng bằng, cần phải sửa đổi lại chương trình này một cách cụ thể. Điều cần phải hoàn tất hiện nay là bồi bổ thêm cho các ấp chiến lược để được thiết lập, để những ấp chiến lược này trở thành những đơn vị phòng vệ có thực lực, ủng hộ chính quyền có hiệu quả. Điều không thể chối cãi được là phải thiết lập thêm một số ấp chiến lược mới, có lẽ là phải thiết lập chừng hai hoặc ba ngàn ấp đã được trù định, hoặc là ít hơn. Nhưng điều cần thiết nhất, mà có một số trong chính quyền tỏ ra không chú trọng mấy, là gây sự ủng hộ chính quyền của nhân dân trong các ấp chiến lược. Muốn được như vậy, chỉ có cách chúng ta một cách cụ thể cho nhân dân trong các ấp chiến lược biết rằng, chính phủ vẫn thường xuyên quan tâm tới nền an sinh của họ; và phải có bằng chứng cho họ tin tưởng chắc rằng chính quyền hiện tại chính là chính quyền của họ.

Trong cuộc chiến tranh này, việc tiêu diệt những phần tử phản loạn tích cực sẽ không có nghĩa gì hơn việc quân đội Đức quốc-xã đã tiến sát tới ngoại ô thành Stalingrad trước đây. Chiến thắng chỉ có thể thực hiện được bằng cách gắn liền dân chúng vào một nền tảng chính trị hữu hiệu cho chính quyền một nước Việt-Nam tự do. Áp chiến lược đó trở thành yếu tố khẩn thiết nhất - yếu tố bất khả thay thế - cho một nền tảng như vậy.

/vtn
25.10.63